

Anvisning

Dnr V/28362/2024

19.8.2024

Industrialkohl och dess användning

Valvira

Tillstånds- och tillsynsverket
för social- och hälsovården

Innehåll

1	Industrialalkohol.....	3
1.1	Gällande stadganden och bestämmelser	3
1.2	Definitioner.....	3
1.3	Användningstillstånd.....	3
1.4	Anskaffning av tillståndspliktig alkohol.....	4
1.5	Tillstånds- och tillsynsavgifter	4
2	Bestämmelser angående hantering av industrialalkohol	5
2.1	Lagerhållning och användning av industrialalkohol	5
2.2	Bokföring över användningen	6
2.3	Innehav och transport av industrialalkohol	6
2.4	Hantering av mycket brandfarliga ämnen	6
3	Skyldigheter för innehavaren av användningstillståndet.....	7
3.1	Ändringar i tillståndsuppgifterna.....	7
3.2	Ansvarsperson.....	7
3.3	Upphörande med användning av industrialalkohol.....	7
4	Alkoholpreparat.....	8
4.1	Bestämmelser angående tillverkning	8
4.2	Förpackningspåskrifter för preparat	8
4.3	Tillverkarens ansvar.....	9
4.4	Detaljhandel.....	9
4.5	Partihandel.....	9
5	Regenerering av ett alkoholhaltigt ämne	10
6	Valviras tillsyn	10

1 Industrialkohol

1.1 Gällande stadganden och bestämmelser

Denna anvisning innehåller de viktigaste bestämmelserna och anvisningarna för användning av industrialkohol. Anvisningen grundar sig på alkohollagen (1102/2017) och de förordningar som utfärdats med stöd av den, och ersätter anvisningen dnr V/9559/2018 om industrialkohol och dess användning daterad 1.1.2019.

1.2 Definitioner

Med **industrialkohol** avses sådan för undervisnings-, - forsknings- eller industriändamål avsedd alkoholdryck, sprit eller annat alkoholpreparat som innehåller mer än 1,2 volymprocent etanol.

Med **alkoholdryck** avses en alkoholdryck som är avsedd att förtäras och som innehåller mer än 1,2 och högst 80 volymprocent etanol. Med användningstillstånd kan man skaffa och använda skattefria alkoholdrycker till exempel för tillverkning av livsmedel.

Med **sprit** avses etanol eller en sådan vattenlösning av etanol som innehåller mer än 80 volymprocent etanol och som inte är denaturerad. För anskaffning och användning av sprit krävs användningstillstånd.

Med **alkoholpreparat** avses ett alkoholhaltigt ämne som inte är en alkoholdryck eller sprit och som kan vara denaturerat. Alkoholpreparat är bl.a. alkoholhaltigt godis, bär- och fruktkonserver, näringspreparat, extrakt och essenser som är tillverkade av alkoholdrycker eller odenaturerad sprit. Alkoholpreparat som är tillståndspliktiga för användaren är främst halvfabrikat som innehåller odenaturerad etanol och som används vid tillverkning av livsmedel och alkoholdrycker.

1.3 Användningstillstånd

Tillstånd att köpa och använda industrialkohol söks hos Valvira i e-tjänsten för alkoholnäringsregistret. Valvira kan bevilja användningstillstånd till den som vid tillverkning eller kvalitetssäkring av produkter i sin näringsverksamhet har ett motiverat behov av sprit eller skattefria alkoholdrycker. Valvira kan förena användningstillståndet med begränsningar av köprätten samt ställa sådana

villkor för användningen och lagringen av sprit och alkoholdrycker som behövs för tillsynen.

Användningstillståndet beviljat av Valvira gäller för ett enskilt verksamhetsställe. Utöver verksamhetsställets namn och adress antecknas alkoholsorterna samt deras godkända bruksändamål och årskvot i tillståndet. Industrialkohol får användas endast för det ändamål som anges i användningstillståndet.

Alkoholdrycker som skaffats utan användningstillstånd från Alko eller alkoholdrycker som skaffats med serveringstillstånd får användas för tillverkning och smaksättning av livsmedel.

1.4 Anskaffning av tillståndspliktig alkohol

Tillståndspliktig industri-/köksalkohol kan köpas av partiförsäljare eller tillverkare, som Valvira beviljat partiförsäljnings- eller tillverkningstillstånd, eller genom egen import. Köpet görs direkt från partiförsäljaren eller tillverkaren. Beställningar kan inte göras via Valvira. Användningstillståndets tillstandsnummer ska anges i samband med beställningen. Partiförsäljaren eller tillverkaren är skyldig att kontrollera tillståndets giltighet och omfattning i samband med beställningen.

På Valviras webbplats finns information om gällande innehavare av partihandels- och tillverkningstillstånd för sprit och industrialkoholdrycker.

Innehavaren av användningstillståndet har också rätt att själv importera de alkoholer som fastställts i användningstillståndet för det användningsändamål som anges i tillståndet. Innan importen inleds ska en anmälan om den göras till Valvira.

1.5 Tillstånds- och tillsynsavgifter

Avgifter som hänför sig till tillståndet tas ut i enlighet med Social- och hälsovårdsministeriets förordning (1101/2017) och alkohollagen. Avgifterna på tillståndet är baserat på ministeriets förordning. Enligt bilagan av alkohollagen, utöver behandlingsavgiften uppbärs av innehavare av användningstillstånd en årlig tillsynsavgift för tillsynen över användning av sprit och alkoholdrycker.

Tillsynsavgiften uppbärs i efterhand senast den 30 november. Avgiftens storlek bestäms enligt tabellen nedan, med beaktande av tillståndshavarens inköp och import för eget bruk under tiden 1.9–31.8.

Tillsynsavgiftens storlek	
Sprit	19 cent/liter
Alkoholdrycker	9 cent/liter

Minimiavgiften som uppbärs av innehavaren av användningstillståndet separat för varje verksamhetsställe är 200 € (för användning i undervisningsändamål är minimiavgiften 28 €/verksamhetsställe) och maximiavgiften 1900 €. Av alkoholdryckstillverkare uppbärs ingen tillsynsavgift för användning i samband med tillverkningen.

2 Bestämmelser angående hantering av industrialkohol

2.1 Lagerhållning och användning av industrialkohol

Industrialkohol ska lagras så att

- effektiv kontroll är möjlig
- användningen av industrialkohol till annat än godkänt ändamål hindras
- det är möjligt att konstatera mängden av industrialkohol och av alkoholhaltiga preparat tillverkade av den.

Industrialkoholen ska förvaras på det verksamhetsställe som nämns i tillståndet. Lagret bör kunna låsas så att obehörigas tillträde i tillräcklig mån förhindras. Då man för in alkoholen i lagret ska man försäkra sig om att sorten är den rätta och att mängden överensstämmer med transportbeviset eller fraktsedeln. Om alkoholen har transporterats i ett förseglat kärl (tank-, container- eller fattransport) bör man vid mottagandet konstatera att sigillet är obrutet.

Då alkoholen lämnas ut till användning bör man försäkra sig om att den utlämnade mängden används till det ändamål som anges i användningstillståndet. Mängden bör uppmätas med våg, flödesmätare eller mätkärl. Mängden alkohol i lagret ska kunna mätas med hjälp av kärlets volym, behållarens mätskala eller våg. På arbetsplatsen får alkoholen förvaras endast i låsbara utrymmen och i små mängder.

2.2 Bokföring över användningen

Innehavaren av användningstillståndet ska föra bok över användningen av industrialkoholen. Ur alkoholbokföringen ska framgå de dagliga insättningarna och uttagen samt lagersaldo. För utgifterna antecknas användningsändamål och användare. Inkomsterna bokförs enligt fraktsedeln. [I bokföringen kan man använda bokföringshäftet på Valvira webbplats](#), men det är också möjligt att använda det elektroniska systemet som en del av tillståndshavarens lagerbokföring.

Om det upptäcks att den mängd som beräknats utifrån bokföringen och konstaterats i lagret avviker avsevärt från varandra med beaktande av lagrings-, hanterings- och tillverkningsförlusterna, ska tillståndshavaren lämna Valvira en utredning om detta.

2.3 Innehav och transport av industrialkohol

Aktören som har beviljats användningstillstånd för industrialkohol har rätt till att inneha alkohol som den köpt. Användaren av industrialkohol som har rätt till innehav kan transportera alkohol som den köpt. Då skattefria alkoholdrycker eller sprit transporteras ska ett dokument medföras ur vilket användaren av industrialkohol framgår.

2.4 Hantering av mycket brandfarliga ämnen

Sprit är en mycket brandfarlig kemikalie. Vid lagerhållning bör man uppfylla kraven i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005). Om det är frågan om omfattande industriell hantering och lagerhållning av kemikalier måste man ansöka om tillstånd av Säkerhets- och kemikalieverket, Tukes. Om industriell hantering och lagerhållning av kemikalier sker i mindre omfattning ska verksamheten anmälas till kommunens räddningsmyndighet. Verksamhetens omfattning avgörs utifrån mängden kemikalier och deras farlighet.

3 Skyldigheter för innehavaren av användningstillståndet

3.1 Ändringar i tillståndsuppgifterna

Om användningsställets ägare ändras eller användningsstället ändras till en ny adress ska den nya ägaren ansöka om ett nytt tillstånd. När alkoholtypen, användningsändamålet och det årliga behovet ändras ska ändring sökas i tillståndet. När ändringsuppgifterna har godkänts beviljar Valvira en ändring av det befintliga tillståndet eller ett nytt användningstillstånd. Ändringar i tillståndet är avgiftsbelagda.

3.2 Ansvarsperson

På användningsställen av industrialalkohol ska finnas en ansvarsperson förordnad av företaget eller anläggningen samt vid behov en eller flera ersättare. Dessa personer ser till att man i verksamheten efterföljer alkohollagstiftningen och bestämmelser angivna med stöd av den. Ansvarspersonerna ska vara tillräckligt förtrogna med de frågor som rör användningen av industrialalkohol och övervakningen av sådan användning.

De missförhållanden som observerats på användningsställen för industrialalkohol beror ofta på att den interna övervakningen av alkoholanvändningen har ordnats bristfälligt. Det är i företagets eller anläggningens intresse att övervakningen av alkoholanvändningen inom företaget ordnas tillräckligt effektivt.

Ansvarspersonerna ska se till att villkoren för lagerhållning och användning av alkohol följs så att:

- bokföringen är tidsenlig och grundar sig på fakta
- Valviras inspektör vid inspektion har tillgång till alla nödvändiga uppgifter

3.3 Upphörande med användning av industrialalkohol

Man ska anmäla om upphörande med användning av industrialalkohol till Valvira, vars representant vid behov gör en slutkontroll. Efter att användningen upphört ska alkoholbokföringen förvaras den tid som anges i bokföringslagen (6 år). Den resterande tillståndspliktiga alkoholen kan förstöras eller lämnas tillbaka till försäljaren. Man kan också flytta alkoholen till ett annat verksamhetsställe inom samma företag, förutsatt att det har giltigt användningstillstånd för ifrågavarande alkohol. Flyttningarna bör synas i båda verksamhetsställen alkoholbokföring.

Vill man förstöra alkoholen måste man komma överens om det med Tullen. Om mängden alkohol i lagret är liten kan den användas slut på ett sådant sätt att bestämmelserna i användningstillståndet följs. I samband med att tillståndet avslutas uppbärs också det innevarande årets tillsynsavgift i förtid.

4 Alkoholpreparat

4.1 Bestämmelser angående tillverkning

Alkoholpreparat och denaturerad sprit får, med användning av alkoholdrycker eller sprit som råvara, i kommersiellt syfte tillverkas av den som Valvira beviljat användningstillstånd.

Som tillverkning betraktas även påfyllning och förpackning av preparat som har importerats som fatvara. Som inhemsk tillverkare betraktas den som har köpt industrialkohol för tillverkning av alkoholhaltigt ämne. Utöver bokföring över användningen av industrialkohol ska man också för varje preparat ha tillverkningsbokföring över tillverkningen av alkoholpreparat.

Om alkoholpreparatet är ett livsmedel, inkl. kosttillskott, iakttas vid tillverkningen också bestämmelserna i livsmedelslagstiftningen och de bestämmelser om tillverkning och förpackningspåskrifter som utfärdats med stöd av dem. Detaljhandelsförpackningar med kosttillskott som tillverkas med skattefri sprit får rymma högst 0,15 liter. Dessutom ska en anmälan om utsläppande av kosttillskott på marknaden göras till Livsmedelsverket enligt livsmedelslagen.

Alkoholskattefri sprit eller alkoholdryck får användas vid tillverkning av livsmedel när alkoholhalten i livsmedlet är högst 8,5 liter ren alkohol 100 kg choklad eller 5 liter ren alkohol per 100 kg annat livsmedel.

4.2 Förpackningspåskrifter för preparat

Vid försäljning av alkoholpreparat ska på förpackningen finnas de förpackningspåskrifter som lagen kräver för ifrågavarande alkoholpreparat. Beroende på om det gäller till exempel ett livsmedel, en biocid eller ett läkemedel ska påskrifterna följa livsmedels-, biocid- eller läkemedelslagen.

4.3 Tillverkarens ansvar

Tillverkaren och partiförsäljaren av alkoholpreparat ansvarar för kvaliteten och sammansättningen på alkoholpreparat som de överlåtit till konsumtion. De är ansvariga också för att produkten, förpackningspåskrifterna och an-nan presentation följer de stadganden och bestämmelser som gäller pro-dukten.

4.4 Detaljhandel

I detaljhandeln får man inte sälja lindrigt denaturerad sprit eller annat preparat som förutsätter användningstillstånd eller sådant alkoholpreparat som till sina egenskaper motsvarar alkoholdrycker eller som annars med fog kan antas i betydande utsträckning bli använt som berusningsmedel.

På alkoholhaltiga livsmedel som innehåller mer än 2,8 % alkohol tillämpas de bestämmelser som gäller alkoholdrycker i detaljhandel, utskänkning och marknadsföring.

4.5 Partihandel

Partihandel med självtillverkat alkoholpreparat får bedrivas av den som Valvira beviljat användningstillstånd.

Ett företag som gjort en anmälan om saken till Valvira får i partihandel sälja lindrigt denaturerad sprit som har tillverkats i Finland eller importerats från en medlemsstat i EES. Dessutom får man i partihandel fritt sälja kraftigt denaturerad etanol och kraftigt denaturerade preparat som har tillverkats i Finland eller importerats från en medlemsstat i EES.

Lindrigt denaturerad sprit får inte säljas åt konsumenter. Försäljningen sker som partiförsäljning åt företag samt åt hälsocentraler och sjukhus som avses i lagen om specialiserad sjukvård (1062/89) för att användas i medicinska syften. Försäljaren ska föra bok över köparna och användningsändamålet förknippat med näringsverksamheten. Lindrigt denaturerat alkoholpreparat får säljas åt konsumenterna endast för tvätt, rengöring och annat tekniskt bruk. Lindrigt denaturerad sprit och lindrigt denaturerade alkoholpreparat samt odenaturerade alkoholpreparat får inte tillverkas, importeras eller säljas i förtäringssyfte.

5 Regenerering av ett alkoholhaltigt ämne

Sprit som använts vid tillverkningen av alkoholpreparat eller för tekniska ändamål kan efter processen kräva rening för att kunna återanvändas. Ett dylikt alkoholhaltigt ämne kan genom en lämplig återbehandling eller regenerering renas tillräckligt för återanvändning. Destillering är den vanligaste metoden att regenerera alkoholhaltiga ämnen.

Regenerering av sprit eller andra alkoholhaltiga ämnen betraktas som tillverkning av sprit och för detta behövs tillverkningstillstånd för sprit.

6 Valvira's tillsyn

Användningen av industrialkohol övervakas av Valvira. De som tillverkar, importerar eller idkar partihandel med sprit och industrialkohol anmäler för varje tillstånd månatligen sin försäljning till Valvira. Användningstillstånden övervakas i huvudsak den vägen, i form av s.k. registerövervakning. Dessutom sköter Valvira övervakningen genom inspektioner i tillståndshavarens lokaler.

I tillståndshavarens lokaler har Valvira's inspektör rätt att inspektera tillståndshavarens lokaler, verksamhet och handlingar samt transporter av alkoholhaltiga ämnen. Inspektören ska beredas fri åtkomst till lokalerna som övervakas och till dokumenten. Inspektören har också rätt att spara uppgifter och utan ersättning få de prover som behövs för tillsynen.

För mera information fås på adressen alkoholi@valvira.fi.

Valvira

Tillstånds- och tillsynsverket
för social- och hälsovården

Tillstånds- och tillsynsverket för
social- och hälsovården, Valvira

Bangårdsvägen 9, 00520 Helsingfors
PB 43, 00521 Helsingfors
Ounasjoentie 6, 96200 Rovaniemi

Telefon 0295 209 111
kirjaamo@valvira.fi
valvira.fi